

Monumentnummer*: 518381

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82914/172

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Vijzelstraat	4			1017 HK	Amsterdam		
Vijzelstraat	8			1017 HK	Amsterdam		
Vijzelstraat	2			1017 HK	Amsterdam		
Singel	550			1017 AZ	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	I				9535		

*Omschrijving***

Inleiding

Op de hoek van Singel en Vijzelstraat en als 'brug' over de Reguliersdwarsstraat tussen 1925 en 1929 tot stand gekomen HOTEL met WINKELS op de beganegrond, genaamd Grand Hotel Centraal, naar een ontwerp in Amsterdamse School-stijl van G.J. Rutgers in opdracht van de N.V. Grand Hotel Centraal bij monde van directeur A. Leemhuis. De inspringende bovenbouw is in 1928 ontworpen en in 1928-1929 gerealiseerd door G. van Arkel en H.J. Breman, eveneens in opdracht van de N.V. Grand Hotel Centraal. Het beeldhouwwerk is van Theo Vos.

N.B. Het betreft hier het grootste en meest luxueuze hotel van zijn tijd in Nederland. Alle kamers waren voorzien van een badkamer en telefoon. Vanaf 1929 was er sprake van het Carltonhotel. In de oorlog werd het hotel gevorderd door de Luftgau Holland (de Duitse luchtmacht in Nederland). Op 27 april 1943 stortte een Britse Halifax bommenwerper op het hotel. Het hotel is daarna hersteld.

Alle oorspronkelijke ramen zijn vervangen door kunststof.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving Op een rechthoekige plattegrond gerealiseerd hotel bestaande uit een geheel onderkelderde ruimte, een beganegrond achter een galerij met hoekig gelijnde bogen waarin winkels en een lounge, een hoge tussenverdieping met een eet- en een conversatiezaal en een grote feestzaal als brug over de Reguliersdwarstraat, vervolgens vier verdiepingen met daarin de hotelkamers en een fors inspringende bovenverdieping met de technische voorzieningen, personeelsruimtes en de keuken. Het gebouw wordt gedekt door platte daken met rechte gevelbeeindigingen. De draagconstructie is van gewapend beton en bekleed met rode baksteen met ingelegd grijs graniet bij de bogen van de galerij. De galerij wordt gedragen door zware, zich naar beneden verjongende, pijlers. Aan de achterzijde van het gebouw aan de kant van het Singel bevindt zich een zich naar boven toe verjongende stompe toren, op de hoeken voorzien van pilasters met natuurstenen decoraties. Het gebouw is op de hoeken voorzien van zware afgeschuinde pilasters, aan de bovenkant voorzien van natuursteen, en beeldhouwwerk op de hoek van Vijzelstraat en Singel. De verdiepingen met de hotelkamers zijn voorzien van driehoekerkers waartussen overhoeks geplaatste pilasters - soms van baksteen, dan weer van natuursteen met abstract beeldhouwwerk.

De (recente) hoofdingang bevindt zich aan de Vijzelstraat met een tweede ingang (eveneens recent) voor het restaurant aan de korte zijde aan het Singel in de rechtertravee. De tussenverdieping is voorzien van diepgelegen vensteropeningen met grote, puntvormige vensteropeningen voor de bovenlichten. De overspanning van de Reguliersdwarstraat is in de architectuur benadrukt door het brede horizontale balkon en de naar binnen geplaatste erkerverdiepingen. Tussen de tussenverdieping en de eerste verdieping is beeldhouwwerk geplaatst. Het zijn allegorische voorstellingen van het wereldverkeer en de continenten. Aan de korte gevelzijde twee beelden voorstellende Amerika (links) en Europa (rechts). Aan de Vijzelstraatzijde achtereenvolgens Afrika, Azie en Australie (de laatste thans verdwenen). De namen van de werelddelen zijn in de sokkel gebeiteld. Daartussenin dierenkopjes op vierkante sokkels waarin wapenschilden zijn gebeiteld. De achtergevel is voorzien van pilasters waartussen overhoeks geplaatste erkers met kleine vensteropeningen.

Waardering

Hotel van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde. Eveneens van cultuurhistorisch waarde als bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling. Tevens van belang vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met de omgeving.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Horeca

Functie

Hotel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument